

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ	ภาวะผู้นำของกำนันและผู้ใหญ่บ้านอำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน ต่อการเสริมสร้างเศรษฐกิจพอเพียง
ชื่อผู้เขียน	นายสมนึก คำใจหนัก
ปริญญา	รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (การเมืองและการปกครอง)
อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ	อาจารย์ ดร. วรรณภา ทีระศิริ

บทคัดย่อ

การศึกษาภาวะผู้นำของกำนันและผู้ใหญ่บ้านอำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน ต่อการเสริมสร้างเศรษฐกิจพอเพียง มีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อประเมินภาวะผู้นำของกำนันและผู้ใหญ่บ้าน ในอำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน 2) เพื่อประเมินประสิทธิภาพความสำเร็จของการเสริมสร้างเศรษฐกิจ พอเพียงในชุมชน 3) เพื่อต้องการทราบถึงภาวะผู้นำของกำนันและผู้ใหญ่มีความสัมพันธ์มากน้อยเพียงใดต่อประสิทธิภาพของการเสริมสร้างเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน 4) เพื่อเสนอแนะนโยบายในการพัฒนาศักยภาพและประสิทธิภาพการทำงานของกำนันและผู้ใหญ่ให้ผู้บริหารระดับสูงต่อไป

การศึกษานี้ได้ใช้แบบสอบถามปลายปิดแบ่งออกเป็น 2 ชุด คือชุดที่ 1 สำหรับกำนันและผู้ใหญ่บ้านสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ภาวะผู้นำของกำนันและผู้ใหญ่บ้านและการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียง ชุดที่ 2 สำหรับกลุ่มประชาชนตัวอย่างสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ภาวะผู้นำของกำนัน ภาวะผู้นำของผู้ใหญ่บ้าน และการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียง โดยได้รับแบบสอบถามคืนทั้งหมด จำนวน 343 ชุด และนำมาวิเคราะห์โดยหาค่าความถี่ (Frequencies) และค่าร้อยละ (Percentage) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Analysis) ระหว่างภาวะผู้นำของกำนันและผู้ใหญ่บ้านกับการเสริมสร้างเศรษฐกิจพอเพียง

ผลการศึกษารูปได้ดังนี้

จากการวัดการประเมินตนเองของกำนันและผู้ใหญ่บ้านจะมีภาวะผู้นำอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุดและมีภาวะผู้นำมากที่สุดในเรื่องการเป็นผู้ที่มีความเสียสละ มีคุณธรรม ยึดถือผลประโยชน์ของส่วนรวมเป็นหลัก แต่ในส่วนของการประเมินจากกลุ่มตัวอย่างพบว่าภาวะผู้นำของกำนันอยู่ในระดับปานกลางถึงมากและภาวะผู้นำของผู้ใหญ่บ้านอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด อีก

ทั้งพบว่าภาวะผู้นำของกำนันมีมากที่สุดคือเรื่องกำนันเป็นผู้ที่ชาวบ้านสามารถพึ่งพาอาศัยได้ และภาวะผู้นำของผู้ใหญ่บ้านที่มีมากที่สุดคือผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี

ในส่วนของ การเสริมสร้างเศรษฐกิจพอเพียง ในภาพรวมพบว่าการเสริมสร้างเศรษฐกิจพอเพียงของกำนันและผู้ใหญ่บ้านอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับการประเมินจากประชาชนในพื้นที่ อีกทั้งพบว่ากำนันและผู้ใหญ่บ้านได้ส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงมากที่สุดในเรื่องการประชาสัมพันธ์ ละเอียด อบายมุขในชุมชน ในส่วนของประชากรกลุ่มตัวอย่าง การเสริมสร้างเศรษฐกิจพอเพียงประสบความสำเร็จมากที่สุดคือชุมชนมีการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

ผลจากการทดสอบสมมุติฐานพบว่า ภาวะผู้นำของกำนันและผู้ใหญ่บ้านมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสำเร็จของการเสริมสร้างเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อเสนอแนะในเชิงนโยบายที่ได้จากการศึกษาคือ ควรนำเอาจุดอ่อนทั้งภาวะผู้นำและการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับปรุงหรือหาแนวทางการแก้ไขให้ดีขึ้น ในเรื่องความสามารถในการเลือกใช้คนให้เหมาะสมกับงานความสามารถในการสื่อสารจูงใจ โน้มน้าวผู้อื่นให้ปฏิบัติตามโดยสมัครใจ การส่งเสริมกระบวนการจัดทำบัญชีครัวเรือนรายรับ – รายจ่ายในชุมชน การออมเงินในกลุ่มออมทรัพย์ในชุมชนเป็นประจำ

ในส่วนของ การศึกษาวิจัยค้นคว้าเพิ่มเติมควรจะศึกษาภาวะผู้นำในตำแหน่งอื่นๆ ในชุมชนหมู่บ้านและตำบล เช่น อบต. อสม. ผู้รู้ ปราชญ์ชาวบ้าน เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อจะได้นำข้อมูลที่ได้มาศึกษาเปรียบเทียบภาวะผู้นำในตำแหน่งอื่นๆ ว่าผู้นำในตำแหน่งใดที่มีภาวะผู้นำที่สูงและผลักดันเศรษฐกิจพอเพียงที่สำเร็จและดีกว่าผู้นำตำแหน่งอื่นๆ

Independent Study Title	Leadership of Kamnan and Phuyaiban in Promoting Self – Sufficiency Economy : A Case Study of Khun Yuam District, Mae Hong Son Province
Author	Mr. Somnuek Khamjainak
Degree	Master of Arts (Political Science)
Independent Study Advisor	Lect. Dr. Wannapa Leerasiri

ABSTRACT

The objective of this independent study entitled “Leadership of Kamnan and Phuyaiban in Promoting Self – Sufficiency Economy : A Case Study of Khun Yuam District, Mae Hong Son Province” are (1) to evaluate leadership of Kamnan (district headman) and Phuyaiban (village headman) in Khun Yuam District, Mae Hong Son Province (2) to evaluate effectiveness of promoting self – sufficiency economy in the community, and (3) to discover whether leadership of Kamnan and Phuyaiban correlate with the effectiveness of promo self – sufficiency economy in the community, and (4) to provide suggestion for to policy to promote potential and effectiveness of Kamnan and Phuyaiban.

Data inquires of independent study were through two sets of closed-ended questionnaire. Both sets of questionnaire investigated leadership of Kamnan and Phuyaiban and how they promoting self – sufficiency economy in the community, The first set was for Kamnan and Phuyaiban to evaluate themselves. The second set was for general informants in community, Data, then, were analyzed by statistics namely frequency and percentage, and correlation analysis.

The study found that Kamnan and Phuyaiban evaluated their leadership at high to very high level. The most outstanding leadership is the dedication, morel, and how they put public interests first, However, general informants see Kamnan and Phuyaiban as having a

mid-level to high leadership. They saw Kamnan very reliable and found Phuyaiban have good interpersonal skill.

Concerning promoting self – sufficiency economy, both Kamnan and Phuyaiban and people in the community agreed that Kamnan and Phuyaiban were successful at a medium to high level. The study also found that Kamnan and Phuyaiban viewed themselves most successful in promoting self – sufficiency economy was in terms of the promotion to cease all vices practice in the community. On the contrary, the villagers viewed Kamnan and Phuyaiban more successful in terms of natural resources conservation.

Findings also show a strong relationship between leadership of Kamnan and Phuyaiban and the promotion of self – sufficiency economy in Khun Yuam District, Mae Hong Son Province.

Policy suggestion found from this study is for government to set up a program to assist Kamnan and Phuyaiban to better some sides of leadership they lack such as how to utilize manpower and how to put them into the right job, how to persuade the people to voluntarily join the government program such as setting up household account or money-saving group.

Suggestion for further study is to study other group of community leaders such as local administrative organization, health promotion volunteer, local leader and guru. This study can be utilized by comparing information from this study and suggested further study in order to single out the most distinguish leader in the community and have them be the key person to promote self – sufficiency in the community.